

OMUKUETU

No: 17

ESIKU 1 lja SEPTEMBER

1938

X·X·X·X·X·XX ■ XX·X·X·X·X·X ■ X·X·X·X·X·X ■ X·X·X·X·X·X ■

OMBEPO OJA HALA

Mat. 26: 41.

Oluindjiluidj Ombepo ja Kalunga o ja hala okupendusa omuntu moomposi zuu lunde, no a tonate tango a mone oondjo ze muene. No ngele e zi mono ota tames ke ihe okulilila oondjo ze noku zi hempu lula azihezihe. Ote ši ningi nokugalikana no mokukugila onkugo kOmukulili gue e je e mü popile, no ngele e ja kuje e te mü pula to lilile šike? Onakulila ote mü ja mukula oondjo zandje tazi zipaga ndje, no za hala okuninginiša ndje muule uekaneno ljaluhe. Jesus ote mu lombuele e ta ti: „I no lila ue, Ongame onde ku kulila niikuli la iizigu, ongoje uaa je mekaneno ljaluhe. Ote mü zimine po oondjo ze azihezihe e zi hempulula košipala še. No te mü kuma giza e ta ti: Inda nombili, ihe ino jona ue, kala ua tonata megalikano esiku kehe uaa puile memakelo; uaa kanise ombili ndjoka nde ji ku pa.

Oluindji onda peua ošilonga ndi ši lo nge nenge okulombuela ša kaantu nenge komuntu guontumba ndi mü lombuele ša šo moohapu za Kalunga nenge oku mü galikanena n. š. t. Oluindji onda tindi oku ja ko no pa uušona onda ji. Šaa tuu nda ji ko, ohe kala nombili, šaa tuu nda tindi kandi nombili nando. Onda li nokuli ndi je kUušimba, ihe ongoka a pe ndje ošilo nga ina pitika ndi je ko, aue. Onke nda muena no ndi longe šono te ši lombuele ndje. No tandi mu indile mu kuše ndje mokugalikanena ndje košipala ša Tate Kalunga ndi peue tango epapuzuko ljašli, no ndi peue uulazi ndaa tinde ue šoka ta lombuele ndje.

Ošoka otape ja ombepo onzigu no ta ji šuniša aakriste ojendji monima. Tonate ni ne mu galikane, muua puile momamake lo; Ombepo ojo ja hala ihe ošama onku ndi.

Nane mboka mu li momanongelo,

ngašika ne jomOniipa no jomOnguediva no jo mEngela aamati naakazona no mOšigambo uo, naajehejehe je li mu Afrika momanongelo nane mboka mu li nkuii koSuomi momanongelo agehe gomu Euro pe nando mue ši ninga nale ši ningeni iše ue natango, na tse mboka tu li menongelo ljomOnadjokue. Tu ningeni iigongi joma galikaneno tui igalikaneneni tse jene, no tu galikanene aalongi jetu noojakuetu aje hejehe ja taambe Jesus jaa šune monima ue, no tu galikaneni ajehejehe mboka inaa taamba Omüua Jesus Ja tuminue oohapu ze, no a galule mboka je mü iteka po, no tu galikanene aakuankala mboka je li mo makuti, agehegehe, Omüua e ja egululile o šeelo ja falelue oohapu oontoje zevangeli lja Kristus Jesus.

Ongame muene nda kuatua kuutalala unene, onke te pumbua omülilo ndi huhu lukue no ndi ze uutalala. Omülilo ngoka tandi gu pumbua kagu ši ngu hagu temua niikuni, nenge nomaholi, aue. Omülilo guOmbepo Ondjapuki. Indilileni ndje ndi gu peue kOmüua,

Niilo ja Šatipamba.

Aakuaniilua haje endasana

Omükuaniiilua guaaenglisa nomünekazi gue nomalenga gamue omanene ojo ja ji ja ka talele po aašiinda jauo mevi ljaafansa. Oja šikama mu England eti 19 lja Juli. A jehe ja londo moskepa komünkulo guošilo ngo šaandjauo. Šo pua piti ootundi mbaali, oskepa ja šika komünkulo guaafransa. Oos kepa zaafransa ze ja tsakanekke pokati no ze ja kundu tango. No ja šika komünkulo oko kua gongala aantu ojendji, uuhumba ua hikua, oondjembo za topa lu 21, naa ntu ja kundu aajenda jauo neñañu.

Ihe aainglisa ja londo išeue mešina

ljolutenda lje ja fala košilando ša Parisi, moka omu nepangelo ljaafansa Ešina šo lja šika ko omuene guošilongo šaafansa okua li kostasiona pamue nomūnekazi gue. Ojo ja kundu tango aajenda jauo. Ostasio na ajihe joo palekua naua niifo iitalala no mapandela uo. Kua imbua omaimbilo gekundo, noondjembo za topa lu 101.

Aajenda ja londo mošiauto ja ji muua uafansa, ihe poondjila apehe pua gongala aantu ojendji ja hala okumona aajenda. Aakuiita ja langekua kooaha jondjila na peha limue kua li išeue aanona omajuvi ja zalekua onguo ontokele.

Ošo ja taambua naua, nesiku lja landula ko kua li išeue iinima ojindji oku ņaņuza aajenda. Ihe haņaņu alike, okua li uo oonkundana okukundašana iilongo mbika ji ljašane popepi nkene taji jakulašana naua.

Eti 21 aaenglisa ja šuna kevi ljaandja uo. Oja lalekua išeue naua, naafansa je ja šindikile pokati kefuta.

Matsa Mission ošik'ano?

Etsikilo

Natango tuu pua holoka elaka: „Aniua otaku pumbiua oofeelani jangapingapi naahongi išeue.” Natango ookuume ketamo ja konakona uumaliua moondjato zauo, no ja gongele kumue. „Ojo mbika naji endiše išeue mboka taa pumbiua ko.” Na jamue je ja po išeue taa ti: „Eno ano, nandi je ko, ndi tale ngele tandi vulu uo okulonga ša omoluaauambo.” — Nofu taku holoka oompumbue zi ili no zi ili. Aniua aahongi oje li ko taa pumbua iikulia nomizalo niinima jontumba nojongandi. — Oja li ja guana okutja: I, aauambo ihaje ja kuza, otse ngaa tatu mono iihuna ja fa taa longo iilonga jetu? — Aje, inaši uvika mujo šoka. Šoka ašike šu uvika ošo tuu šika; Ijo, andija, andija ndi kambazale ngeji, ngika ngele nda landiša po ošinima šandje šika na šika otandi mono ngaa uušilonga uumue ndi uape okugandja. Andija ndi popje išeue na kuume neuija pamue ta mono uo ša. No šo ja ningi uungundu nuungundu, ja konakona uumaliua, ja gongele, sigo pua holoka išeue iimaliua ja guana okupaluša aahongi ajehe naakalele jauo.

Mbaka je ja mevi ljetu taa ņola išeue oombapila: „Iilonga huka oji li ko ojindji itatu ji vulu atuke. Otua hala aakriste jamue aauambo ja longue kašona ja uape okupukulula aauambo aakuauo. Moku ja longu otatu pumbua omambo nišikešike, unkeleketi auhe mbuka mu u ši hau pumbiua mooskola za tja ngaaka.” Natango tuu kEtumo aakriste aasuomi ja konakona mpeja na mpeja, no ja ningi iigongi niigongi no ja gongele išeue iimaliua ja guana okulandua ajihe mbjoka taji pumbiua moskola jokuuiki Aalongi jokuuiki ja ņola išeue: „Otua mono aauambo jomilongo zontumba, jo je noku kala putse oomvula ndatu nenge ngapingapi. Kaje na šoka taa li egimbo alihe ndjoka. Iikulja otatu kuga peni? — (Ando oname ando ote ti: O, nea ninge šaa ngoka ne je niikulja je muene.) Ihe ombo-

no ookuume kEtumo oja ti: Eua, atuja tuu tu kambazale išeue.” Ja tameke natango kukonakona pamikalo ši ili no zi ili, ja landiša po šijaka na šijaka. Sigo ja tumu iimaliua ja guana iikulja noompumbue azihe zokuuiki.

Aalongi aauambo pamue ja hala ja ņolele ko uo oombapila ja tje: „Ngame ohe longo ongundu onene juunona uauambo, aluhe ote longo moskola. One aasuomi konakonii ko išeue iimaliua hoka ndi mone ofuto ja guana, ndi uape oku ilandela šoka te pumbua.” Naakuanegongalo ja uambo ngika taa ti: „O, aasuomi aakatalumee, taa eša omulongi ntumba e li moluhepo je hu uhala ta longo uunona uetu. Ošike ihaje mu pe iipaluša ja guana a uape okulonga omaluvalo getu?” — Eno n ele pe nomulongi omuluuze ta ņolele ko nzino, aasuomi šoka oje li po ja fa ja kuatua kuugoja, otaa konakona ngaa mpoka taa mono opo aalongi aauambo mboka taa longo uunona uomouambo jauo, ja kale uo haa mono uumaliua. — To ti: Aje, kau ši uugoja, jakuetu ošoka oje aajamba oje na iinima ojindji.

Ihe tala kuume. Iimaliua mbjoka ihaji zi kaajamba. Aajamba mboka haa tula mo ojo aasuusuu jouala. Ojendjijendji jomookuume kEtumo oje tuu oohepelelela. Nokuli aauambo aajamba je ja vule ošoka oohepele mboka joku Suomi mboka haa konakona ngeji uumaliua uokutumaa huno, jamue jomu jo ohaa mono iikulja esiku oolimue alike, omasiku gamue etaga piti po ngaa inaa mona nando šoka taa li. Oohepele ja tja ngaaka šo je li po je hoole Omuua guauo, no je hoole oohapu zomue ņo zi taandele. Oja zilazila ngeji: Uunima mbuno nda mono šo ua guana ouala omuiha nuulalelo uonena na ngula alike, po inapa lupu nando oša, ndi nokuninga nduno ngini ndi uape uo otua okugandja? Andija, otandi kala manga tandi li uulalelo aluhe, omuiha nošuumbululua itandi li manga, opo tuu ndi mone po ša šokugandja kEtumo. Nando ndi sondjala kape na ombuzi, o di na ngaa okugandja, opo aauambo ja longue naua. — Tala nduno uugoja u šike mpo, omuntu ti ikaleke mondjala ouina, iinima ta tumu ji je kovanailongo je ita likola ko nando ša. — Eene ošo ngaaka uugoja uauo ua ningi oonkondo zuuteriste uetu.

Onda hokolola pafupi šoka nde ši uvu. Ando omusuomi muene ta hokolola ando oto uvu ošindji. Ihe ondi ši ši aasuomi ohaa sohoni okuhokolola naa naa iinima mbjoka, ošoka inaa hala okutangua moluiinima mbika: moluašoka ihaje ši ningile okutangua.

Ihe one aauambo aakueta ohamu zilazila ngini ngele tamu kundana iinima mbjono? Ohamu zila. zila ngini netumo ndjono? Ohamu kala mu uvite ngini šo mu uete ukriste ua kolekelua mutse kakuuilongo, niilonga ajihe otatu longelua ngaa kakuuilongo? Ou uvite ngini šo hatu tegelele aluhe tu ningilue šika na šijaka. Oto zilazila ngini ngele ando aakuuilongo mboka oja mana po no itaa vulu ue oku tu konakonena iimaliua: ja kondjele uala omagongalo gauo jene gokusuomi? Olje ta kala ta paluša aahongi mbono haje tu longo? Nolje ta gandja iimaliua ajihe jokulongiša ookuiki? Nonge je nokušuna, iilonga ajihe mbino oji nokukala ngini?

Na ngame uo moku ši zilazila ohandi tila, šo ndi ši ši otui igililike naji, ihatu vulu okuhangena ša molua šoka katu meuvašano. Ihe, Uunake nduno tatu penduka tu kuate omaako kumue tu koleke omagongalo getu? Uunake tatu sile iilonga jetu ošimpuju? Ošoka šaa ngoka oha sile egumbo ljaandja uo alike ošimpuju. Uunake tatu sile ooskola zetu ošimpuju? Naahongi jetu maalongi niinima ajihe ta

ji silošimpuju ji kale naua? To ti „Aue, tse itatu vulu ša.“ Otatu ke ši vula ano muvo natu ningua šike? Nenge ou ši otatu kalelua aluhe ngeji? Uunake tatu tamekeni omahangeno getu, tu gongele uunimanima uetu u koleke iilonga jetumo miilongo jetu? Uunake? To ti opo manga.

Eeno, omulongi guepja guontumba ošo a tile uo: „Opo manga inaku ša natango. Ote ningi ndi papule mpa, ote ningi ndi ka longe mpejaka. Nofu, onofu: Ote ningi ndi tameke okuziginina iilonga nkaši nima ngui.“ Aluhe ota ti opo ta ningi, je ita ningi. Ohaluka jowala okufu kue ja, aantu taa teja, je a hala uo okuteja ihe ke na šoka ta teja ošoka i na longa ša. Omuuambo omukuetu PENDUKA! Longa manga uusiku inau ja ŠIKAMA ng'omulumentu. Ino egamena ue kujakueni, ngele taa zi po otogu!

Nangolo za Vilho.

OMANONGELO NEPUTUZO

UUPAGANI HAU PANGELE AANTU NATANGO.

Miilongo mbika jaauambo aantu ojedndji ja ningi aakriste: Ihe ojendji jauo ja ningi omakanakriste gowala, oomueño zauo inazi iteka uupagani, otazi kakatele muuo natango ngaši šito nale. Ošinima šika nde ši zimbulula išeue omasiku ngoka, nde ende nokutalela po omanongelo. Šo nda ši ki menongelo limue, onda hokololelua aanongekua, aakazona aagundiuka, ji inolišile menongelo pošinge, inaa holoka ue menongelo pokufu. Aantu ja li mo ngašingeji mongundu jaatameki, ojo ajehe aapelela, o po jatameke pokufu. Aagundjuka jopošinge oje li peni ano? Oja ji, ja ka fukale kUukuañama. Naakriste uo? Eeno o, oto pula išeue, naakriste uo, kape nejooloko. No momanongelo gamue omakuauo onda aza aakazona naamati jamue, ja ji uo kohango kUukuañama. Akuetseel Aantu ja pumpa ngini.?

Jaje ne aakuluntu aakriste, mboka mua fala aanona jeni kohango jaapagani, ja ka fukale! Tamu zilazila šike? Aanona jeni šo ja li aañona, opo ja valua, omue ja eta kešašo ejapuki, ja ninge aantu ja Kalungana. No mua uvaneke nokuli oku ja putuzila Omüua. Ihe eputuzo ljeni lja li lja-tja ngini, aagundjuka jeni šo je li po ja hokua uupagani u šike mpoka, šo taa ji mohango jaapagani. Nane mue ja zimine no mue ja fala ko nokuli. Ošo ngeji mue ja gandja išeue miikaha ja satana, omüto-ndi guetueni atuheni omülulu. Kalunga ngele te mu pula oluvalo lueni, otamu müpe ejamukulo lini? Jaje ne! Esiku ndjoka tamu ka hepa šili!

Numvo taku ka zanua išeue ohango jaapagani no mOndonga. Omükriste kehe, u nomüuoje omükazona a guana okufuka-

la, oto ningi ngini naje? Zilazila, u iteke šili uupagani, nenge aue? Tokola, Omüua guni ua hala okulongela, ošoka nangoje o to nengua okulongela aaua jaalil

AANAÑALO JA PAPUZUKA IHE LJA TOKO.

Ošinima ošikuauo ša nikiša ndje oluhozi, ošo aanona ja hala okutameka enongelo opomasiku ngaka, jo inaa tameka o pošinge, nenge petameko ljopokufu, nando ojendji jauo ja li kaje nomaimbo ga šili, ngoka ge ja kelele andola okutameka enongelo pešimbo lju ušua, no nando ja kuzmagizua ja tameke ku jele. Ngašingeji ojo otaje ja išeue nišeue, ošoka ja hala, ja taambue natango no ja nolue. Ihe itaši vulika ue. Ngiika ojendji tamu kuminua omikalo nzika omipe no tamu ti: „Ošo tua ningi šito.“ Eeno; ošo mua ningi šito, ihe omükalo nguka gua li gua jono naji ošilonga šomanongelo no šito, nošo otaši ši ningi uo no ngašingeji. Aantu mboka taa tameke pokati, oja kaniša po omanongeko ngoka, oojakuauo je ga nongekua, no itaa vulu ue okukuata naua omanongeko ngoka gongašingeji, ošoka kaje nomükanka. No münongeki ngele a kambazala oku ja nongeka, iinongekua iikulu, aanona mboka je ji ši nale, itaa vulua! Ndi ši ojo ja hala okuhumišua komitse, ha okutaasininua aluhe iinima iikulukulu.

Ošo ngeji aatameki jopokati taa eta momanongelo eziko euinaji, onke ojo inaa halika ue momanongelo. Lja toko numvo!

Aakuluntu ne, tonateni manga ku jele! Omümvu tagu ja, tumeni aanona momanongelo opešimbo lju ušua, jo jaa ningue ue ngaši ja ningua numvo. Ešimbo lju ušua nge lja piti, kape na ue etaambo ljaantu aape.

OVATUMUA VAPE

va holoka va fiki nokuli ngasi „Omükuetu“ e mu siivifile nale. Ovafelaini Kaino Harjanne kua tula kEngela no Helmi Harapanen kua kala kOlukonda e li deule melaka losindonga.

OSIONGALELE SA KULA

setumo tasi ongala mu India mu dezeber popepi nosilando sa Madras ngašika „Omükuetu“ e mu siivifile naale nokuli. Omüsamane Alho ta ji jo kosiongalele sinja. Esi ta aluka ko tu si a hala oku tu siivifila esi sa kundafanua ko nosilongo sa Kalunga humberi tasi tandavele kombinga nombinga,

Omakundilo go Uusimba

Omukuetu okua nolelua omakundilo ga zi kokaue momukunda gua Bogenfels. Oko kaku naahongi nenge a longi, ihe a niu a auambo ie li ko, ojo ja ningi ošigo ngi šauo eti 7 lja Juli. Ojo ia leša ooha pu za Kalunga no ji imbi no ja tumagi zašana no ja galikana pamue. Ohuguni na ja uvašana iigongi jatja ngaaka taji ka tsikilua ošivike kehe moljomakaja ngulo hi potundi onti 6—9, nge ja zimbuka mii longa.

Manga ojo ja gongala, oojakuauo ania ua ojo ja gongalele uuzano uauo uošipagani, no ji igiza no ja kuzile naji.

Eeno, ope na šili ekondjo ezigu, nge tua hala okuziginina ondžila ja Kalunga. Omütondi guetu oku li po a hala okupu kiša nokupuizukiša aantu ajehe. Onke ano Omukuetu ta nañukilua unene omakundilo gatja ngaaka taga hokolola auambo, nkene taa gongala mezina lja Kalunga ketu. Omüua muene ne mu koleke ano mu kale aakuiita ja šili jOmüua guetu.

Natse uo tu li muka kUuambo tu ni ngeni ehangeno limue okugalikanenašana nokugalikanena aakuetu je li kUušimba. Tu kuatašaneni ngeji komaako, kuaa kale nando gumue a gundu ondžilakati, ihe a tuhe tu šikeni kegumbo ljomegulu. Oomboka joku Bogenfels ojo taa kundile po auambo ajehe nomakundilo nga: Kristus oje omüsita omüuanaua, iha kaniša po oonzi ze nando ojimue, oje a guana tu mü inekele šili neñañu, na tsejene tu hale ejambeko lja Kalunga.

Otse uo tatu mu halele ejambeko lja Kalunga one mboka mu li kUušimba. Omüua muene na šikiše ošilonga še mune.

Omütui nokaana kaje nokandongi kaje.

Omütui ile omünašini (ošini) okua kasa la mokaumbo kanini popepi nondjuuo jošini. Efiku limue oje okua tokola a tuale okandongi kaje komalandelo e ke ka landife po. Oje okua fikama efiku limue noka mena kaje okamati, va je va ka landife po okafino kavu. Ova minike vakua vo omambulavo nova ji. Okanano kanini okudja meumbo, ova pumakana nongundu joukandona, tava di komukunda.

Okakadona kamue oka ti: „Talen, ovañu omalaj ngahelipi ava, aveše vavali

tava ende posi, umue iha londo?”

Omünjeumbo ou, (hano omütui) esi e si uda, okua jambulile okamona kaje komandongi oko, je muene ta ende posi.

Esi va endaenda ko, ova hanga vali okangundu kovalumeñu ve li ofika pondžila.

Umue uavo okua ti: Tala okamati taka efa he e fike apa ta ende posi ko ke li po ne ke uete naua esi kalonda. Lai ove, londoloka ko oko lume ho oje a londe.”

Natango okanano kanini ova sakane ka okangundu kovalikadi, tava di komalandelo.

Ova ti: „Mulumeñu ove, ku'lai tu, ñe ua fjouladi ouokulonda mañga okamo je ke fike opo taka ende posi, okua uana okuenda oo?”

Omütui ou, a hala okuuanifa ehala la aveše, okua jambulile okamona kokandongi konima jaje nde tava londo aveše, nde tava kendabala ne okuja komukunda oku tava ji.

Ova pumakana vali nomuñu ta di komukunda. Okua pula omünjeumbo oo, ta ti: „Omukuetu omuholike, okafino aka o koje tu muene?” „Ehee.”

„Oka fa ke he fi koje lume. Osesi tala ñumbi to ka li oudju! Ndi si ngeni o nje mua uana oku ka hambata ava mu li vavali, ngasi ke mu hambata.

Omünjeumbo okua ti: „Osili” „Hat uja tu hetekele” Tava londoloka ko nomona nde tava mangele omaulu nomaoko okandongi kumue nde tave ka tula komutenge nde tave ka hambata komapepe, o mutaa.

Ovañu esi ve si uete, ei, tava jolo ne unene, no tave va seke.

Na vali ndongi sasi ina ika okuhumbatua, oku udite naji nde ta kulukuta neñono e litokole mo. Fijo okuulu kumue taku manguluka mo. Ndele opa ningua esi ve uja poñopa, ndongi okua ua ko komutengi, nde ta uile koñopa. Ndele mo luetilo koñopa okua nuka ko nde ta uile momeva nde ta fjomeva.

Omüsamane okue lihandukile je muene sasi itavela ehala lovañu aveše, nokua kendabala oku li uanifa, nokua ji keumbo e nosiso sinene noluhodi molua oudju ou a mona uhapu.

Okukala aluse noukaume nombili, okuninga asise esi ovañu va hala tu va ni ngile, oso osinima siua unene no si nepandulo liua la fimana. Ndele ne ngenge hatu kendabala okuningila aveše naua, kape na ou ta kala naua na fje vene jo, itatu kala naua.